

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Puer

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

carent mortaliter, & tenerentur ad re-
stitutionem. Nec obstat in contrarium
consuetudo: quia reclamatur contra illam
Rex per Capitula Regni, & litteras par-
ticulares. Posset nihilominus Prorex
vendere illa officia, quæ iustitiæ admi-
nistrationem adnexam non habent, si
hactenus ab aliis Proregibus de Regis
licentia, aut approbata consuetudine,
vendi consueverunt. Sic Pater Fernand.
de Mendoza in tractat. de hac quæst. ad Com-
mit de Lemos dub. 1. part. 6. tractat. 6. reso-
lut. 3.

Concedere 5 Quinto, Proreges non possunt cõ-
cedere tractas frumentorum, & c. perso-
nis privilegiatis ad extrahendam singu-
lis annis tantam frumenti copiam, pro
anno sterili non extractam: quia tracta-
rum concessio est talis natura, vt in tan-
tum liceat, in quantum Regnum remanet
sufficiens pro visum, aliàs Regni
abundantia in eius detrimentum con-
verteretur: vnde pro anno sterilitatis
non intelliguntur concessæ, nec pro in-
dere refecti possunt in annis sequentibus,
nisi in principali concessione apposita
sit clausula refectiois. Sic Mastrius, de
mag. tom. 2. lib. 5. cap. 9. n. 56. part. 6. tra. 6.
ref. 4.

Aut illas 6 In concessione autem tractarum,
vendere. huiusmodi Proreges, secundum Men-
dozam ubi sup. possunt pecuniam acci-
pere: quia Rex, qui est earum dominus,
dat quidem Proregi facultatem conce-
dendi, non tamen vendendi dictas tra-
ctas, quare venderet rem alienam inui-
to domino, vt diximus de officiis, cum
macula culpæ mortalis, & onere resti-
tutionis. part. 6. tractat. 6. ref. 4. §. Quod al-
terum.

Potestati 7 Denique Aponte notat de pot. pror.
men prohibe- 5. de tractat. numero 8. non incurrere
træta. excommunicationem Bullæ Cœnæ
ctas ad Ro. Proreges, prohibentes tractas ad Ro-
manam Curiam, quando Regnum non
viat, quæ est sufficienter provisum, quia prima
do est in Res charitas incipit à seipso. Limitat hanc
gno panu- opinionem Genuen. in pract. Eccles. tri-
ria. ces. 21. quæst. 618. numero 2. in casu, quo
Summus Pontifex, & eius ministri in-
digerent. Sed hic casus est metaphy-

ficus. p. 3. tract. 6. resolutione 32. §. Notan-
dum.

P V E R.

P Verante usum rationis, sicut Puer quæ-
non habet consensum, ita do nō pōt
nec præcepti capax esse potest. Con-
tingere autem solet vsus rationis com-
discurreret
plero septennio, & idē lex in septen-
nio præsumit adesse, quamuis multoties
Et obligati
ad præcep-
ta diuinat
acceleretur, aut protrahatur. Pueri ergo
in ordine ad præcepta naturalia & diui-
na tunc primum obligantur, cum primo
rationis lumen acquirunt: vnde tunc te-
nentur ad Confessionem & Commu-
nionem in articulo mortis, vt dictum
est verb. Commun. numero 11. & verb.
Confessionis. numero 1. an teneantur et-
iam actus fidei, spei, & charitatis sta-
tini elicere, vide verb. Præceptum, à num.
Et huma-
nat
10. Ad leges autem humanas etiam si
discutant, non obligantur ante septen-
nium, vt dictum est ibid. numero 12. &
ad præceptum communionis Paschalis
probabile est non obligari, ante annos
duodecim, vt dictum est verb. Commun.
numero 3. Quod etiam de præcepto
audiendi Missam docet Marchantius
tractat. 4. cap. 6. quæst. 2. quia nimirum
ante illam ætatem sacra mysteria non-
dum plene apprehendunt, nec obliga-
tionem attentionemque requisitam in-
telligunt, vnde dum Sacro intersunt,
huc illuc inspicere, contabulari & corri-
dere eos videmus: nec proinde condem-
namus ad mortale: nec credenda est Ec-
clesia, eos plusquam veniali culpæ ob-
noxios facere. Sed ego teneo cum Co-
nich quæst. 83. artic. 6. n. 286. & aliis, hoc
præceptum ligare statim post usum ra-
tionis p. 5. tit. 13. ref. 77.
2 Quando nam pueri incipiunt ligari
censuris, vide verb. Censura, numero 10.
Quando comprehenduntur in reserva-
tis, vide verb. Casus, numero 10. Quan-
do Confirmationem recipere debe-
ant, vide verb. Confirmat. numero 8.
Quando Vnctionem extremam vide
Ccccc 2 verb.

verb. Extrema. Vnctionis, num. 16. Quando sponsalia celebrare, vide verb. Sponsalia, numero 2.

PUGNA SEU BELLUM
Anlicitum, & qua in eo licita.

Bellum iustum est, si interueniat iusta causa.

Et legitime potestas, quam habet Papa, Imperator, Reges, Respublica, Principes feudatarii Imperii, Et Respublica. Et possunt habere alii per prescriptionem, aut necessitate.

Materia de bello quam Auctor in sextae partis novissime editae tractatu quarto discutit, huc com noditatis ergo reiecimus. & Bellum ergo iustum est, (quidquid pseudo-Patriarchae Germanorum Lucherus & Roterdamiuseffuriant,) si concurrat iusta causa ex iis, quas infra referemus, & legitima potestas. (¶ Quot enim bella in sacris litteris est inepite, a Deo sive laudata, sive imperata, & ius autem indicendi bellum penes illos residet, qui in causis civilibus & criminalibus superiorem non recognoscunt, quales sunt Papa, Imperator, Reges, Respublicae, & aliqui Potentatus, qui licet feudatarii sint, causas tamen & lites in suo terminant dominio absque appellatione, & quales sunt Duces Florentinus, Parmensis & similes. ¶ Possit etiam Civitates, & Magnates superiorem agnoscentes, ius indicendi bellum per prescriptionem acquirere, docet Molina de iust. tom. 1. tracta. 2. disputatione 100. Sicut etiam ex necessitate, in casu nimirum, quo oppidani vnius Civitatis v. gr. ab aliterius Civitatis incolis sub eodem Rege iniurias passi essent, & Rex requisitus, iniuriarum compensationem praecipere, vel negligeret, vel non auderet, quod cum Coninch disput. 31. de bello dub. 3. numero 61. tunc solum admittit, cum vox adhuc iniuriae & calamitates timeatur, quia nimirum cuique licet vim vi repellere, minimè vero in solam vindictam aut, restaurationem damni perpesit, ut docuit Lorca in 2. 2. quaestione 40 artic. 1. sect. 3. disp. 50. num. 12. nam alias quilibet privatus, aut saltem paterfamilias, quoties propter negligentiam aut corruptionem iudi-

cum ius suum, saltem clarum, obtinere non potest, posset bello & armis illud repetere, quod est absurdum. Ecclesiastici autem, qui temporale Reipublicae alicuius dominium habent, possunt movere bellum etiam ipsi. Papa vero non solum ut dominus temporalis Romae, & aliarum urbium Ecclesiasticae ditiosis, sed etiam ut supremus Ecclesiae pastor potest in finem super-naturalem bellum movere, vel aliis movendi facultatem concedere, si causa aliqua id exigat, ut dictum est verb. Papa, par. 6. tr. 4. res. 1.

2 Num vero dari possit bellum v-trimque iustum? nam iudex secundum falsò allegata & probata iustè quem mortis reum facere, & reus executioni sententiae iustè resistere potest. Dominus iustè servum detinere, & hic iustè fugere, &c. Posses, ait Alciatus in parad. lib. 2. cap. vlt. Dices dum tamen cum communi, materialiter loquendo, iustitiam vtrique parti favere non posse. (¶ Est enim indivisibilis.) Jac. proinde non potest duobus contradicentibus opem ferre. ¶) Possit vero formaliter, ratione ignorantiae invincibilis, ita ut apud unam partem iustitia reuera sit, apud aliam praesumatur. Ita Villalobos tom. 2. tractat. 5. diff. 5. n. 1. par. 6. tractat. 4. resolut. 24. Is vero, qui cum tali ignorantia bellum intulit, cognita postea iniustitia, tenetur ad restitutionem damnorum titulo solum rei acceptae: unde id solum tenetur restituere, quod ad ver-fatiorum erat, & apud ipsum in specie permanet, aut ex quo dicitur factus est. Lorca disputat. 55. numero 4. ibi. dam resolutione 20. Si vero scienter bellum iniustum intulisset, ipse & eius consilarii tenerentur omnes ad integram restitutionem damnorum in solidum, & in defectu aliorum singuli: quia unusquisque est causa totalis, ibid. resolut. 31.

3 Debeat quoque Principes, secundum aliquos, rectam in bello intentionem habere, proponere nimirum si bi tanquam finem bonorum commune pacem, addibere.

Bellum v-trimque in sum mate rialiter da ri non po- test. Formali- ter potest. Quanimi- rum potest aliquis bel- li iniusti- tiam in- vincibili- ter ignora- re. Quam si deinde cog- noscat, te- nabitur ad restitutionem rei ac- cepta.